

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Явор Йорданов Иванов , д.м.,
началник клиника по пневмология и фтизиатрия –
УМБАЛ „Д-р Георги Странски “ ЕАД – гр.Плевен

Относно конкурс обнародван в ДВ бр.28/28.03.2023 г. за заемане на академична длъжност „ Професор“, в област висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1 „Медицина“ и специалност „Пневмология и фтизиатрия“ към Факултет Медицина, Катедра/УС Първа Катедра по Вътрешни болести; УС Белодробни болести и алергология, Клиника „Белодробни болести“ в УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД-Варна

Становището е изготвено в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицински Университет – Варна.

С решение на научното жури до конкурса е допусната доц. д-р Диана Петкова Господинова-Вълкова, д.м.

Доц.Петкова е представила всички изискуеми документи.

1.Биографични данни

Доц.Диана Петкова е завършила висше образование по специалността “Медицина” – магистър, в Медицински Факултет, Медицински Университет – Варна през 1990 год. Започва работа като ординатор във ВО на ОРКБ гр. Шумен и гр. Провадия. От 1994 г. преминава в Катедрата по белодробни болести на МУ Варна. Придобива специалности по вътрешни и белодробни болести, съответно 2001 и 2003 г. Там започва и академичното си развитие – последователно асистент, старши асистент и главен асистент. Заема административната длъжност началник на Първо отделение с насоченост медицина на Съня и неинвазивна вентилация. Ръководител е на УС по Белодробни болести и алергология МУ Варна от 2019 г.

Защитила е дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на тема: „ Дихателни нарушения по време на сън: оценка на риска и клиничната ефективност от приложението на неинвазивна вентилация nCPAP, BiPAP, VPAP в домашни условия“ през 2009 г. Хабилитира се като доцент в Клиниката по белодробни болести на МУ Варна през 2012 г. Има придобита специалност и по социална медицина и здравен мениджмънт.

В периода 2009 – 2023 г. специализира в престижни университетски центрове в Швеция, Австрия, Швейцария, Германия, Белгия, Шотландия в следните направления: интерстициални белодробни болести, медицина на съня, неинвазивна вентилация, епидемиология и биостатистика, туберкулоза и др. Била е модератор и гост лектор на симпозиум за медицина на съня в Берн, Швейцария.

Доц.Петкова е организатор и лектор на конгреси на Българското дружество по белодробни болести. Понастоящем изпълнява трети мандат като председател на УС на БДББ.

Тя е ръководител на 5 успешно реализирани научни проекта към МУ Варна, един към БДББ. Участва и в 5 международни – 2 за медицина на съня, един за откриване и проследяване на пациенти с дефицит на А1АТ на европейско ниво, един за пулмонална хипертония съвместно с Университета в Цюрих, един за Медицина на съня и неизвазивна вентилация съвместно с KS St.Gallen Швейцария. Основател и председател на „Белодробна Лига Варна“ - съвместен проект с Белодробна лига St.Gallen, Швейцария.

Главен редактор е на сп. „Сърце Бял дроб“ до 2022 г. Член е на редакционната колегия на списание ASKLEPIOS international annual of history and philosophy of the medicine; на редакционната колегия на списание GP Medic и на

редакционната колегия на списание Medic Plus.

Председател е била на Комисията по Мениджмънт на Качеството и Управление на риска в МБАЛ „Св.Марина“ Варна от 2000-2016г. Председател е на комисията за изписване на медикаменти по нар.34 при пациенти с Пулмонална артериална хипертония, IPF и тежка астма към МБАЛ”Св.Марина“ Варна.

Владее писмено и говоримо английски, немски и руски езици.

Членува в Български Лекарски Съюз; Българското Дружество по Белодробни Болести и Управителния Съвет на БДББ; European Respiratory Society. Член на национален Експертен борд по Белодробни болести към МЗ, Член на Експертния съвет по белодробни болести и туберкулоза към МЗ.

Носител е на следните отличия: почетен член на белодробна лига St.Gallen,Schweiz; грамота за принос в обществена полза на АББА; почетен знак и диплом за развитието на пневмологията и фтизиатрията в България.

2.Научно-изследователска дейност

Доц.Диана Петкова е представила за участие в конкурса следните публикации:

1. Дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.
2. Хабилитационен труд – монография.
3. Публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 26.
4. Публикации и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове - 20.
5. Пълнотекстови публикации в научни списания и сборници , извън минималните наукометрични изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ – 43.

Основните научни направления на нейните разработки са:

1. Дихателни нарушения по време на сън (ДНВС) – клинични прояви и терапевтично поведение, фенотипни характеристики на българската популация пациенти с ДНВС
2. Неинвазивна вентилация – индикации и приложение, проследяване на ефектите и обучение на пациентите и техните близки
3. Дихателна недостатъчност и домашно кислородолечение
4. Пулмонална артериална хипертония
5. Белодробна тромбоемболия - епидемиологични данни, съвременни методи за диагноза и лечение, пулмонална хипертония, причинена от хронично-рецидивираща БТЕ (СТЕРН)
6. Белодробна туберкулоза, рискови фактори, клинични особености , нетуберкулозни микобактериози
7. Идиопатична белодробна фиброза – клинично представяне, диагноза и диференциална диагноза, лечение и проследяване
8. Бронхообструктивни заболявания: ХОББ и Бронхиална астма – епидемиология , клинични особености и лечение
9. Инфекциозни заболявания на белия дроб : пневмонии, епидемиологични данни и клинична характеристика
10. COVID-19 – клинични характеристики, рискови фактори, протичане, лечение на белодробните прояви
11. История на медицината
- 12 . Редки болести

Дихателни нарушения по време на сън (ДНВС) – клинични прояви и терапевтично поведение, фенотипни характеристики на българската популация пациенти с ДНВС

В своята дисертация „Дихателни нарушения по време на сън: оценка на риска и клиничната ефективност от приложението на неинвазивна вентилация- nCPAP, BiPAP, VPAP в домашни условия“ авторката за първи път в България е представила голямо проучване за честотата на хъркане, ексцесивната дневна сънливост, промените в хормоналната активност и артериалната хипертония при възрастни. Въввела е използването на валидираната скала за сънливост Epworth Sleepiness Scale. Авторката оценява и комплаенса към лечението с неинвазивна вентилация в домашни условия. Анализирани са васкуларната съдова резистентност, ехокардиографските характеристики и клиничните прояви при различни групи пациенти. Проучено е качеството на живот при пациенти с ДНВС. Авторката представя и свои данни за нарушенията на сексуалността при пациенти с ДНВС, сравнявайки данни от България и Швейцария.

Проспективно са изследвани пациенти с дихателни нарушения по време на сън с оглед определяне на сърдечно съдовия риск за създаване на алгоритъм, характеризиращ по-високия риск от ССЗ. Дефиниран е синдром на резистентност на горните дихателни пътища - тонзиларна хипертрофия, ретрогнатия и вариации в краниофациалната структура, висцерална мастна тъкан. Въведена е методика за оценка на висцералната мастна тъкан за фенотипизиране на пациентите с ДНВС. Мултидисциплинарен екип с нейно участие е приел и публикувал : „Национален консенсус за диагностика и лечение на разстройствата на съня и бодърстването“. Представен е коронарният артериален калций (КАК), като маркер за наличие на коронарна атеросклероза и биологична възраст на съдовете за количествената оценка на коронарният калциев скор (САС) при пациенти с OSA без известно сърдечно-съдово заболяване. Проучени са нарушенията в циркадните ритми на кортизоловата секреция и архитектурата на съня при пациенти с шизофрения, важен елемент в патогенезата на психичните заболявания. В две публикации е представена ефективността от приложението на питолизант върху ексцесивната дневна сънливост при пациенти с OSA, отказващи продължително лечение с CPAP и при пациенти с OSA, придържащи се към лечение със CPAP и остатъчна прекомерна дневна сънливост. Приложението на питолизант значимо намалява дневната сънливост и умора. Авторката участва в създаването интердисциплинарен център по Медицина на съня, базиран в Университетска Клиника по Белодробни болести на базата на съвместен проект с Клиниката по Белодробни болести и Центъра по Медицина на съня на Кантонална болница St.Gallen, Швейцария.

Неинвазивна вентилация

Доц.Петкова провела проспективно наблюдение на пациенти, ползващи различни режими на неинвазивна вентилация CPAP, BiPAP, VPAP, APAP. Проследен е краткосрочният и дългосрочен комплайнс към лечението. Въведен е алгоритъм за обучение и контрол на лечението с неинвазивна вентилация при пациенти с ДНВС.

Домашно кислородолечение

В своята монография „Домашна кислородотерапия:conditio sine qua non“ авторката обобщава натрупаните до момента знания и опит в България и споделя своя и наличния в литературата опит при започване и мониториране на ефектите от дълготрайното домашно кислородолечение, с подробен анализ на използваните устройства, индикациите и контраиндикациите. Монографията съдържа 20 глави, където се обсъждат тези проблеми. Тя споделя опита и резултатите на Белодробна лига Варна, както и своя 13 годишен опит за работа с пациенти на домашно кислородолечение и техните близки. Акцент в монографията е нуждата на българските пациенти с дихателна недостатъчност от реимбурсиране от НЗОК и МЗ домашна кислородотерапия.

Пулмонална хипертония

Доц.Петкова е публикувала изследванията на ръководения от нея екип относно преживяемостта, качеството на живот и клиничната ефективност от прилаганото лечение при лекуваните пациенти с ПХ. Представени са изследвания на качеството на живот при пациенти с идиопатична и посттромбоемболична пулмонална хипертония.

Белодробна тромбоемболия (БТЕ) и посттромбоемболична пулмонална хипертония (СТЕРН)

Авторката е ръководител на екипа, провел ретроспективно проучване за БТЕ и посттромбоемболична пулмонална хипертония - т.н. Варненска кохорта. Основният извод от това проучване е, че СТЕРН е сериозно усложнение при пациенти след остра или рецидивираща БЕ. Необходимо е проследяване на симптоматичните пациенти с оглед ранна диагностика и навременно лечение.

Белодробна туберкулоза

Представени са случаи на туберкулоза при пациенти със системни заболявания на таргетно лечение. Биологичната терапия е сравнително нов медикаментозен подход при лечението на тежки заболявания. Показана е опасността от активиране на туберкулоза и опортюнистични инфекции.

Идиопатична белодробна фиброза

Обобщени са данни за клиничното протичане, методите за диагноза, резултатите от проведеното антифибротично лечение.

Бронхообструктивни заболявания – ХОББ и бронхиална астма

Доц.Петкова е част от експертен екип на национално ниво, проучил и публикувал данни за: скрининг сред високорискови групи; важноста пациентите с ХОББ да бъдат проследявани от специалисти пулмолози; оценката на тежестта на ХОББ; характеризиране на амбулаторните пациенти с бронхиална астма; оценка на ефекта от приложението на комбиниран препарат беклометазон/формотерол Extrafine при пациенти с ХОББ; характеристиките на пациенти с тежка астма, считани за подходящи за биологично лечение (българското проучване RECOGNIZE); използването на муколитици като допълнителна терапия при пациенти с ХОББ.

Инфекциозни заболявания белите дробове

Публикувани са данни от УМБАЛ „Св.Марина“ за пациенти с пневмония. Те са резултат от участие в международни проекти за проследяване на епидемиологията, протичането и характеристиките на бактериалните инфекции на пневмонии придобити в обществото и нозокомиални

пневмонии. Те са част от участието на кандидатката в научно-изследователската група GLIMP.

COVID-19 – клинични характеристики и особености на протичане

Публикуваните материали представят данни за епидемиологията и тежестта на вирусните пневмонии, преживяемостта и лечението им, лечението с противовирусни медикаменти и антибактериални препарати, нарушенията в коагулацията.

Научната продукция на доц.Диана Петкова **надвишава** минималните наукометрични изисквания – **396,6 т.** (при задължителен минимум – **200 т.**). Според представените данни тя има **52** цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове, които и носят допълнително **780 т.** Общият и импакт фактор е **89.244.**

Била е ръководител на успешно защитил докторант (д-р Валентина Димова Димитрова). Ръководила е обучението на специализанти и е участвала в написването на три учебника.

3. Диагностично – лечебна дейност

Доцент Диана Петкова е с над 30 години трудов стаж като лекар. Компетентно владее и прилага в ежедневната си работа съвременни диагностични и терапевтични методи. Притежава богат опит в областта на белодробните болести и в интерната като цяло. Участва в консултативната дейност като Републикански консултант в Североизточния регион на България. Работи и в доболничната помощ, като специалист-пулмолог с амбулаторна практика.

4.Учебно-преподавателска дейност

Доц. Диана Петкова има над 30 години преподавателски опит по белодробни болести. Води лекции и практически упражнения със студентите в обучението по „Пулмология“ БЕО. Средната и годишна натовареност за последните 4 години е 208.25 часа (при норматив по решение на АС на МУ Варна – 99 ч.).

Член е на изпитна комисия за държавен и семестриален изпит по вътрешни болести, член е на Националната комисия за придобиване на специалност по пневмология и фтизиатрия.

5.Заклучение

Представените данни за научната, преподавателска и лечебна дейности на доц.Диана Петкова, са категоричен атестат, че тя достигнала високо ниво на творческо познание и лечебно-диагностична компетентност, които да и

позволят да продължи професионалния си път на лекар, учен, преподавател и администратор на позиция с по-високи отговорности.

Постигнатото от нея към този момент убедително надвишава изискуемите наукометрични показатели отразени в ЗРАСРБ, неговия Правилник и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицински Университет – Варна.

Предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на доц. Диана Петкова Господинова-Вълкова, дм, академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ за нуждите на Факултет Медицина, Катедра/УС Първа Катедра по Вътрешни болести; УС Белодробни болести и алергология, Клиника „Белодробни болести“ в УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД-Варна.

07.08.2023

.....
/доц.д-р Явор Иванов, д.м./